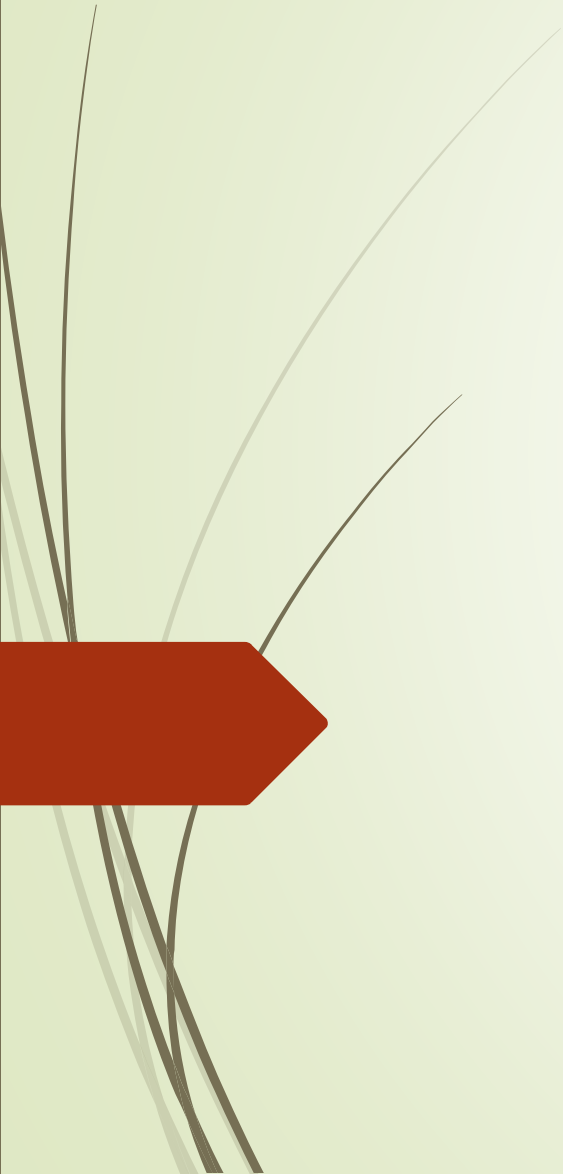

Korupcijos prevencija sveikatos priežiūros įstaigose 2026 m. rugpjūtis

*Parengė: vyriausioji slaugos administratorė,
atsakinga už korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje Jurgita Blažienė*

Situacija Lietuvoje

Sveikatos priežiūros sektorius yra vienas labiausiai pažeidžiamų sektorių dėl nepakankamo skaidrumo ir korupcijos apraiškų jame.

Naujausi (2025 m.) sociologinių apklausų duomenys rodo, kad net 35 proc. Lietuvos gyventojų tvirtinta, jog Sveikatos apsaugos ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose korupcija yra labai paplitusi.

Pagrindinės rizikos zonos įstaigose

- Pacientų eilės ir patekimas pas specialistus.
- Neoficialūs mokėjimai („vokeliai“) už paslaugas.
- Interesų konfliktai (bendradarbiavimas su farmacijos įmonėmis).
- Viešieji pirkimai (medicinos įrangos ir vaistų įsigijimas).

Tyrimai rodo, kad ir sisteminė korupcija dažniausiai tapatinama su viešaisiais pirkimais, farmacijos sektoriaus įtaka priimant sprendimus, interesų konfliktais ir paramos teikimu įstaigoms.

Visuomenės požiūris (I)

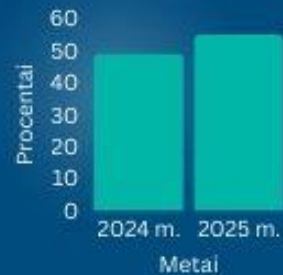
Sveikatos apsaugos sistema Lietuvoje išlieka viena iš sričių, kurioje jaučiamas didžiausias korupcijos paplitimas, nors visuomenės požiūris pamažu gerėja.

Visuomenės požiūris (II)

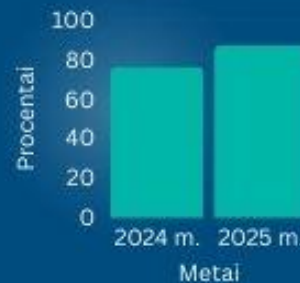
55%

DAUGIAU NEI PUSĖ GYVENTOJŲ
GALVOJA, KAD KORUPCIJA
LIETUVOS SVEIKATOS APSAUGOS
SISTEMOJE MAŽĖJA.

87%

DAUGUMA RESPONDENTŲ TEIGĖ
PER PASTARUOSIUS METUS
NEDAVĖ NEOFICIALIŲ DOVANŲ AR
PINIGŲ GYDYTOJAMS.

90%

NET 9 IŠ 10 ASMENS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ SUTINKA,
KAD KORUPCIJA SISTEMOJE
MAŽĖJA.

48% IR 51%

BEVEIK PUSĖ SPECIALISTŲ SAKO,
KAD NEI VIENAS PACIENTAS NESIŪLĖ
NEOFICIALIAI ATSIDĖKOTI, O 51%
NURODĖ PAVIENIUS ATVEJUS.

Visuomenės požiūris (III)

Daugiau nei pusė (55 proc.) šalies gyventojų galvoja, kad korupcija Lietuvos sveikatos apsaugos sistemoje mažėja, rodo Sveikatos apsaugos ministerijos užsakymu atliktos visuomenės ir medikų apklausos rezultatai. Pernai taip manančių gyventojų buvo 6 proc. mažiau. Dar pozityviau galvoja medikai – net 9 iš 10 asmens sveikatos priežiūros specialistų (90 proc.) sutinka, kad korupcija sistemoje mažėja.

Gyventojai labiau pasitiki sveikatos sistema ir vis rečiau duoda neoficialias dovanas: 87 proc. respondentų teigė per pastaruosius metus nedavę neoficialių dovanų ar pinigų gydytojams. Šis rodiklis per metus padidėjo nuo 76 proc¹.

✓ ¹Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (2025). (<https://sam.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija>)

Prevencija

Pastaraisiais metais išaugo dėmesys sveikatos priežiūros sistemai ir jos skaidrumui. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimas organizuojamas pagal valstybėse integruotus priežiūros paslaugų teikimo modelius. Pagrindinis medicininių paslaugų teikimo tikslas – užtikrinti visuotinai prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas visiems visuomenės nariams.

Siekdama mažinti korupcijos apraiškas, Sveikatos apsaugos ministerija skiria ypatingą dėmesį korupcijos prevencijai – vertinamos ne tik gyventojų apklausos, bet ir teisėsaugos institucijų atliktos korupcijos rizikos analizės.

Prevencijos įrankiai sveikatos sistemoje

- Įdiegtas pacientų grįžtamojo ryšio klausimynas, pradėti sistemingai rinkti pacientų pasitenkinimo duomenys.
- Tobulintas mokamų ir PSDF (Privalomojo sveikatos draudimo fondo) apmokamų paslaugų reglamentavimas.
- Tobulinta išankstinė pacientų registracijos informacinė sistema (IPR IS), tačiau svarbu užtikrinti realių laisvų vizitų laikų skelbimą, laukiančiųjų sąrašų tvarkymą IPR IS ir sistemos duomenų patikimumą, o pacientams svarbu patiems aktyviai naudotis IPR IS ir pildyti grįžtamojo ryšio klausimynus, nes kuo daugiau šie įrankiai naudojami, lengviau bus gerinti paslaugų kokybę.

Prevencijos įrankiai sveikatos priežiūros įstaigose

- Informaciniai stendai pacientams koridoriuose ir įstaigos svetainėje.
- Vidiniai ir išoriniai mokymai įstaigoje korupcijos prevencijos klausimais.
- Apklausos darbuotojams ir pacientams.
- Informacija apie mokamas ir nemokamas paslaugas.
- Elgesio kodeksas.
- Ir kt.

Pristatymui naudoti šaltiniai ir nuorodos

- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.
(<https://sam.lrv.lt/lt/korupcijos-prevencija>)
- lsveikata.lt. (https://lsveikata.lt/aktualijos/sveikatos-sistema-islieka-tarp-korumpuociausiu-sriciu-18660#google_vignette)
- Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba. (stt.lt)

***Skaidri īstaiga = saugus darbuotojas ir patenkintas
pacientas.***

Ačiū už dēmesj

